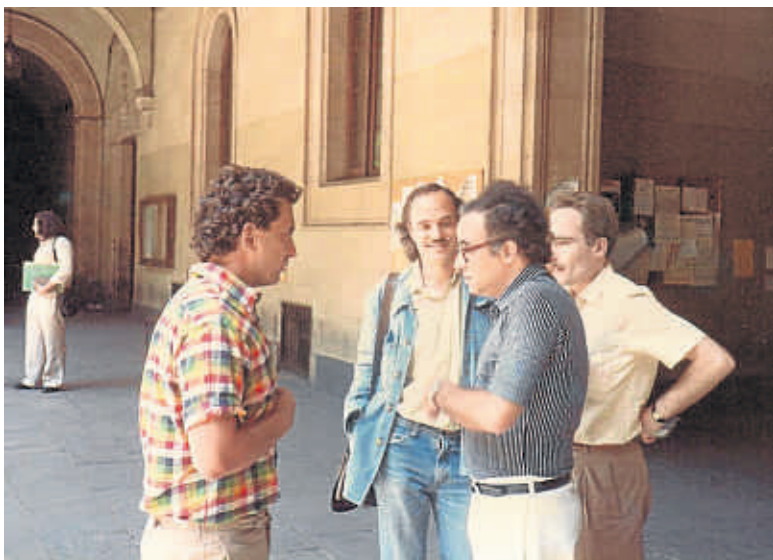

Josep Miquel Sobrer, Francesc Parcerisas, Carles Miralles i Jaume Vallcorba

ARXIU

Memòries Professor a Indiana, Josep Miquel Sobrer ha escrit un relat d'iniciació i un retrat humà de la Barcelona dels anys cinquanta i seixanta

Creu-t'ho, que aniràs amb auto

JULIÀ GUILLAMON

A començaments d'aquest any va morir a Bloomington, Indiana, Josep Miquel Sobrer. Havia nascut al barri del Poblenou, el 1944 i des del 1967 vivia als Estats Units. L'any 2006 va publicar *Desfer les amèriques. Contradiccioniari*, un llibre excel·lent i originalíssim que fa pensar en els assaigs de Joan Fuster i ara, les universitats a les quals va estar vinculat, en publiquen un relat biogràfic que va més enllà de les simples memòries: reconstrueix els ambients d'un món perdut, és un relat de formació ple de lliçons sobre les coses, i una reflexió sobre la gent i els costums en una Barcelona més humana i un Sitges –la família hi tenia l'Hotel Tròpic, que després ha portat el germà, el pintor Gonçal Sobrer, amb el nom d'Hotel Romàntic– tocat de la llum que envolta les experiències que inauguren la vida.

Les lliçons de Sobrer són plenes d'un seny fet de sentit comú menestral, amb una mica de fatalisme sobre les capacitats i oportunitats pròpies i una distància crítica sobre qualsevol imposició: les doctrines dels Germans de la Doctrina Cristiana, les doctrines marxistes de les festes a casa de Guillermina Motta –amb Marta Pessarrodona i els amics pintors–, i fins i tot les doctrines de José Manuel Blecua o Antoni Vilanova, que va tenir de professors a la Universitat de Barcelona i dels quals n'ofereix un retrat desmitificador i divertit.

Unes memòries escrites als seixanta anys són un intent d'endre-

çar vivències i pensaments. Hi ha dues imatges que ho resumeixen molt bé: l'atenció que posava el seu pare en afaitar-se amb la navalla, que Sobrer compara amb un ritual budista i la cura que posava la mare a plegar els llençols, en una operació en la qual sovint convidava a participar el noi. La imatge d'uns llençols ben plegats o d'una galta ben afaitada s'escau a aquest llibre, escrit sense cap estirament, amb una justa mesura de les coses, buscant en la vida senzilla l'element civilitzador que dóna sentit al món.

L'altre element que fa interessantíssim el relat és el contrapunt que introdueix en els moments més extàtics, com per exemple, cap al final, quan el protagonista és a punt de concretar la seva iniciació sexual, ha conegut una noia anglesa, més gran que ell i amb molta experiència, i li va a portar la bossa que s'ha deixat a l'hotel al piset que comparteix a la platja de Sant Sebastià. Un dia, després de moltes reencarnacions, arribarà al paradís que serà com aquest piset: "Creu-t'ho, Josep Miquel, que aniràs amb auto", diu amb una expressió catalana molt viva fins fa pocs anys. No s'espantin amb el peu editorial i amb tantes universitats: *La llum d'aquells dies* és una gran lectura per a tots els públics. |

Josep Miquel Sobrer

La llum d'aquells dies. Del Poblenou al Pacífic (1944-1967)

UNIVERSITAT DE BARCELONA, INDIANA UNIVERSITY I NORTHAMERICAN CATALAN SOCIETY. 243 PÀGINES. 24 EUROS.

Novel·la Davant la intuïció d'una mort propera, un monjo emprèn un viatge iniciàtic en el qual explorarà la seva existència i el cor de l'Àfrica

Un corrent d'Aira

J.A. MASOLIVER RÓDENAS

César Aira (Coronel Pringles, província de Buenos Aires, 1949) forma, juntament amb Juan José Saer i Ricardo Piglia, el trio més poderós de la narrativa argentina postborgesiana. Aira és el més proper al narrador pur, autor de més de seixanta obres que podrien ser una de sola, sempre inacabada. No en va li interessa Salgari precisament "por el hecho de que escribía novelas que continuaban", perquè per ell "lo que vale es el proceso, no el resultado, o hacer que todo sea proceso, sobre todo, el resultado".

El plantejament d'*El santo* es presta a portar a la pràctica aquesta concepció de l'escriptura com un continu, ja que es tracta d'un viatge que, com l'*Odissea* homèrica, el *Quixot* o

una successió d'episodis sense desenllaç perquè "no hay desenlace sino un pasaje de horas irrepetibles y preciosas". S'explica que el que aquí importa és la imaginació, rica però mai descontrolada, i la successió de temes, perquè "el problema es que al entrar en un tema se dejan afuera todos los demás. De ahí la urgencia por cambiarlo".

Un viatge pel regne de la imaginació que s'inicia des del moment en què el sant es desperta a bord d'una falua grega. Una tempesta digna de Salgari s'emporta el capità, "lo único que brillaba, como puntos de luz negra, eran los zapaticos de charol, seguramente heredados de una hija muerta". Poc després una galera turca de pirates –continuem amb Salgari– s'apodera de la tripulació i els venen com a esclaus. Són homes que han passat la vida sense trepitjar terra, un element que veuen amb suma estranyesa, "algunos podían tardar años en distinguir un rábano de una piedra". A *El santo*, el compra un important guerrer abissini, Abdul Malik. La seva graponeria és absoluta. Li posen com a assistent un nen que l'ajuda carregant roses, i aquí Aira s'atura per descriure-les minuciosament. En un altre sector del parc hi ha unes pruneres i, com a espantao-cells, uns molinets, descrits amb el mateix encant que les roses. I és allà on el *santo* entra en contacte amb Adbul Malik. "Allí nació para él la primera de las pasiones filosóficas, la amistad, el contacto temático de los cerebros". Finalment *El santo* emprèn viatge amb el nen i és així com arribem als dominis de la reina Poliana i entrem a la part més brillant del llibre, seduïts per la personalitat de Poliana, per la relació sexual i amorosa amb el *santo*, per les meravelles del regne encantat i per la successió d'escenes entorn de les plantofes del sant, al Forat del Món, a les reines feristes, a la indústria dels sabons, als zing-zings i a altres tantes experiències enriquides per amenes reflexions i les contínues transformacions, tot fruit de l'experiència del viatge. I un curiós final que en realitat és –recordant el títol d'un llibre de poemes de Javier Lenti– un (*continuació*) (*continuarà*) que ens manté en feliç suspens sota un corrent d'aire purificador. |

César Aira

El santo

LITERATURA RANDOM HOUSE. 144 PÀGINES. 15,90 EUROS

L'escriptor argentí César Aira

EMILIA GUTIÉRREZ

l'Ulisses joyceà, podria dir-se que el final està en funció del desenvolupament, de la sèrie d'aventures que es van succeint.

El santo, el nom del qual ignorem, prové d'un poblet italià i es troba, als seus poc més de seixanta anys, al convent d'una petita ciutat catalana. Convertit en una celebritat, la seva partida suposaria un desastre econòmic per a la comunitat, per la qual cosa decideixen matar-lo perquè continuï viu en la memòria de tots. Miraculosament aconsegueix escapar i és així com comença la seva odissea i